

ŽIVOT V BUBLINÁCH...

Drahé kolegyně a kolegovia,

tak sa zdá, že žijeme blízku budúcnosť už teraz (hoci trochu nechcene a hlavne nečakane). Hádám nepreženiem, ak dojmy z posledných mesiacov prirovnám k simulácii nejakej apokalyptickej dystópie. Mestský život, kde prebieha čulá osobná výmena, najmarkantnejší znak civilizácie, sa premenil na prázdne javisko. Sociálna interakcia sa odohráva cez sieť, kultúra a vzdelanie si v nej hľadajú málo úspešne svoj priestor, a náš skutočný citový život sa zredukoval na sociálne bubliny alebo bublinky. A tie bubliny a bublinky bubľujú neznámou intenzitou, pod pokrývkou opatrení, na plameni obáv z nákazy. Tenzia sa mieša s nostalgiou. Taký je čas, čas zvláštny, čas kovidu, ale o tom trošku neskôr.

Aj naša výborová bublina sa virtuálne stretla a rozhodla predbežne o presune AT konferencie, konkrétne na 16.-18. apríla 2021. Miesto ostáva zatiaľ to isté, Bardejovské Kúpele, rátame však s možnosťou posunu, nielen časového, ale možno aj prechodu do virtuálneho prostredia. Téma „Závislosti 2020“ sa stáva ešte viac aktuálnou a tak ju nemenné, a veríme, že prinesie množstvo inšpirácií na spoločné zdieľanie. Je veľmi pravdepodobné, že viacerí autori ju budú chcieť reflektovať, a tak spustíme nové kolo prihlasovania abstraktov, pričom tie staršie bude možné preregistrovať znova. Organizácie by sa v tomto roku mala ujať agentúra Kami, ktorú viacerí poznáme z iných psychiatrických podujatí, informácie ale budeme sprostredkovať ďalej cestou stránky Psychiatrickej spoločnosti a najmä stránky časopisu.

No a späť k tomu kovidu, ktorý obohatil slovník v nejednom jazyku, v slovenčine takto k dokonavému a nedokonavému slovesnému tvaru pribudol ešte taký zvláštny vid, u ktorého sa o dokonavosti nedá rozhodnúť. Slo-

vom roka sa prakticky vo všetkých slovníkoch a krajinách stali pojmy ako koronavírus, pandémie, karanténa, lockdown či konfinácia, sociálny dištanc a podobne. Na pobavenie uvádzam niekoľko neologizmov: do kovidenia – zbohom, Kovidovo – legendárna obec na severe Slovenska, kde „to“ všetko začalo, kovidácia – úpadok morálnych a vôľových vlastností počas pandémie, kovídium – právny stav v krajine, v ktorom si diktátori prídu na svoje, kovidie – nostalgicky podfarbený čas odlúčenia počas pandémie, kovidiot – prevzaté z flámčiny, človek ktorý nerešpektuje protiepidemické opatrenia, kovidlá – zvláštne ústrojenstvo na príjem potravy a dýchanie, zrastené s rúškom.

Takže, aby som sa vrátil k téme, ktorú som načal v úvode: aký je tento čas, čas kovidu, čas korony? Zatiaľ čo prvá vlna pandémie bola len takým zábleskom, ktorý predchádza tlakovú vlnu, tá druhá je už citeľnejšia. Prvotný šok pominul, záplava trvá, škody budú narastať. Sladkastú príchuť nostalgie a legálnej prokrastinácie z prvej vlny strieda trpká príchuť frustrácie, horkosť bezvýchodiskovosti, mdloba odlúčenia. Bojíme sa, čo uvidíme, keď nastane odliv. A medzitým sa život scvrkáva do bublín. Bubláme my a bubľajú si aj naši pacienti.

A v jednej z týchto bublín sa varí reforma duševného zdravia. Čo prinesie a kto ju prinesie? Zodpovedným je Odbor duševného zdravia MZ SR, ktorý zriadil viacero tematických pracovných skupín (vzdelávanie, ochranné liečby, štandardné operačné postupy a pod.) a pozval aj Výbor Slovenskej psychiatrickej spoločnosti a hlavných odborníkov – pre psychiatriu, klinickú psychológiu, aj pre medicínu drogových závislostí. Súčasťou sú aj zástupcovia Výboru Sekcie drogových závislostí. Jasné pravidlá nie sú, varí sa za pochodu, tak ako sme si už v tomto čase kovidu zvykli. Odbornej obci chýba nejaká stránka s informáciami, ale uprieť odboru zaniehanie a pracovitost sa nedá. Je predčasné hovoriť o tom, čo plánované zmeny prinesú, dúfam ale, že časom sa prepracujeme aj k systémovým zmenám. Mojou túžbou je dosiahnuť to, aby sa v starostlivosti o závislých vyplnili prázdne miesta (ide najmä o prechod ústavnej a ambulantnej starostlivosti a zintenzívnenie ambulantných služieb, využitie stacionárov v liečbe závislostí a pod.) a aby sa starostlivosť o závislých neizolovala od psychiatrie a od medicíny (v každom prípade nie viac než je medicínsky žiaduce).

Na záver, dovoľte mi len zapriať členom Vašich spoločenských bublín pohodovú atmosféru Vianočných sviatkov, v novom roku blažené bublanie, a nezabúdajte: aj naši pacienti si bubľajú, často bližšie ohňa, a občas sa pripália, takže ak máte niekto plán ako im pomáhať, realizujte ho, a podelte sa s kolegami o skúsenosti, nech sa dobrá prax šíri svetom.

Všetko dobré v Novom roku Vám aj Vaším blízkym!

V Bardejove 17. 12. 2020

MUDr. Miroslav Grohol